

Zitting 1979–1980

15 992

Wijziging van de inkomstenbelasting en de loonbelasting met betrekking tot de aftrekbaarheid van ziektekosten in de buitengewone-lastenregeling

Nr. 3

MEMORIE VAN TOELICHTING

Algemeen

De wetten op de inkomstenbelasting en de loonbelasting bevatten een regeling volgens welke kosten ter zake van ziekte, invaliditeit, bevalling, adoptie en overlijden in bepaalde gevallen als buitengewone last op het onzuivere inkomen in mindering komen, voor zover deze kosten in een kalenderjaar de daarvoor geldende minima (drempels) te boven gaan. Deze minima houden sedert 1974 ten nauwste verband met de hoogte van de premie voor de verplichte verzekering ingevolge de Ziekenfondswet. Jaarlijks vindt automatisch een aanpassing plaats van de minima aan de ontwikkeling van die premie. Deze aanpassing is geregeld in het – bij amendement in 1973 geïntroduceerde – zesde lid van artikel 46 van de Wet op de inkomstenbelasting 1964. Met deze regeling wordt beoogd dat een aftrek wegens buitengewone lasten ter zake van ziektekosten enz. pas aan de orde komt, indien in een jaar naast een gewone premie voor een ziektekostenverzekering nog andere ziektekosten van meer dan geringe omvang ten laste van de belastingplichtige komen. Voor bijna alle belastingplichtigen is de premie voor de ziekenfondsverzekering of een andere vorm van ziektekostenverzekering een uitgavenpost die tot het normale bestedingspatroon behoort, terwijl naast deze premies ook een zeker bedrag aan overige ziektekosten niet als buitengewoon kan worden beschouwd. Deze buitengewone-lastenregeling is tot nu toe ook van toepassing op premies die op meer dan één jaar betrekking hebben omdat, bij de beoordeling of ziektekosten enz. als buitengewone last in aanmerking kunnen komen, alleen wordt gezien naar het jaar waarin deze kosten zijn betaald (kasttelsel). Een aantal belastingplichtigen betaalt ziektekostenverzekeringspremies die op meer jaren betrekking hebben in één kalenderjaar (bij voorbeeld de jaarlijkse premie over het lopende jaar in januari en die voor het volgende jaar in december van hetzelfde jaar). Ook worden contracten gesloten waarbij een premie wordt overeengekomen die betrekking heeft op meer dan één jaar. Op deze wijze wordt bereikt dat niet met de aftrekgeregeling bedoelde, normale kosten die op meer dan één jaar betrekking hebben, in één jaar worden samengevoegd en langs die weg toch voor een groot gedeelte in aftrek kunnen worden gebracht.

Beperking aftrekbaarheid premies

Aan de mogelijkheid premies voor een ziektekostenverzekering die op meer dan één jaar betrekking hebben, in één kalenderjaar in aanmerking te nemen, dient naar mijn mening om verschillende redenen een einde te worden gemaakt. Reeds bij de behandeling van het wetsontwerp tot aanpassing van de ziektekostendempels in de buitengewone-lastenregeling in de inkomstenbelasting en de loonbelasting (zitting 1973–1974 – 12 471) werd deze mogelijkheid tot aftrek betiteld als een gebruik dat in strijd is met de bedoeling van de buitengewone-lastenregeling. Lasten welke in beginsel niet buitengewoon zijn, behoren niet door – de techniek van – het kasstelsel aftrekbaar te worden bij samenvoeging van premies over meer dan één jaar. Het doel dat de wetgever met de instelling van de ziektekostenminima voor ogen heeft gehad, wordt immers gefrustreerd indien door samenvoeging van kosten van meer jaren de gestelde, op één jaar afgestemde minima worden overschreden. Dit effect wordt nog versterkt door de vermenigvuldigingsfactor die van toepassing is bij overschrijding van deze minima.

De aftrekbaarheid van ziektekostenverzekeringspremies dient voorts te worden beperkt omdat bij handhaving van de huidige situatie onnodig een rechtsongelijkheid in stand zou worden gelaten: niet alle verzekerden hebben de mogelijkheid de premielast van meer jaren voor de ziektekostenverzekering te laten cumuleren in één jaar. Dat heeft tot gevolg dat zowel de betaalde premie als de bijkomende ziektekosten voor hen minder snel tot een aftrek wegens buitengewone lasten zullen kunnen leiden dan voor degenen die in de gelegenheid zijn verzekeringspremies die op meer dan één jaar betrekking hebben, in één jaar te concentreren.

Ten slotte is een beperking van de aftrekbaarheid van ziektekostenverzekeringspremies die op meer dan één jaar betrekking hebben, gewenst met het oog op de aanzienlijke middelenderving die thans optreedt.

De voorgestelde maatregel

In het wetsontwerp is gekozen voor een maatregel waarbij de voor de buitengewone-lastenregeling in een jaar in aanmerking te nemen premies en bijdragen voor een ziektekostenregeling aan een maximum zijn gebonden. Het begrip ziektekostenregeling komt reeds voor in artikel 15 van de Uitvoeringsbeschikking Loonbelasting 1965; het omvat zowel de ziektekostenverzekering als de voorzieningen door middel van werkgevers- en derdenfondsen voor ziektekosten, die door de werkgever en zijn werknemers – al dan niet te zamen – worden gefinancierd en waaruit ziektekosten van de werknemer worden vergoed. Het nu voorgestelde maximum aan per jaar aftrekbare premie houdt in dat verzekeringspremies (of bijdragen) voortaan alleen voor aftrek als buitengewone last in aanmerking kunnen komen tot een bedrag dat betrekking heeft op een periode van ten hoogste twaalf maanden. Met het voorstel wordt bereikt dat het kasstelsel dat voor de buitengewone-lastenregeling van toepassing is in stand kan worden gelaten. Afschaffing van het kasstelsel voor de buitengewone-lastenregeling zou weliswaar ook tot het resultaat leiden dat per kalenderjaar maximaal premie over twaalf maanden aftrekbaar zou worden, maar in dat geval zou de buitengewone-lastenregeling veel ingewikkelder worden. De uitvoeringsproblemen zouden door een dergelijke maatregel zowel voor belastingplichtigen als voor de administratie onevenredig groot worden.

Aangenomen mag worden dat het in één kalenderjaar betalen van ziektekostenpremies over twee of meer achtereenvolgende jaren vrijwel alleen wordt ingegeven door fiscale motieven. Nu deze fiscale motieven wegvalLEN, zal normaliter in één jaar slechts over twaalf maanden premie worden betaald zodat de voorgestelde beperking geen problemen meebrengt in de vorm van splitsing van de premie in een niet aftrekbaar en een wel aftrekbaar deel.

Budgettaire consequenties

De voorgestelde beperking van de aftrek wegens buitengewone lasten betekent naar schatting een structurele meeropbrengst van f 70 mln.

Inwerkingtreding

Voorgesteld wordt de nieuwe regeling te laten ingaan op 1 januari 1981. Op deze ingangsdatum wordt een uitzondering voorgesteld door de nieuwe regeling reeds in 1980 van toepassing te doen zijn voor premies of bijdragen die worden voldaan op grond van een overeenkomst die ná 31 december 1979 wordt gesloten. Ook indien na deze datum in een bestaande overeenkomst wijziging wordt gebracht met betrekking tot het tijdvak waarover premies of bijdragen moeten worden voldaan, geldt de voorgestelde maatregel reeds voor 1980. Hiermee wordt voorkomen dat ná de aankondiging doch vóór het van kracht worden van dit voorstel met vrucht ziektekostenverzekeringscontracten worden gesloten c.q. gewijzigd met het doel in 1980 alsnog meer premie in aftrek te kunnen brengen dan die welke betrekking heeft op een tijdvak van twaalf maanden.

De Staatssecretaris van Financiën,
A. Nooteboom